អត្ថបទល្ខោនបាសាក់

រឿងតេជោយ៉ត

និពន្ធដោយ

លោក ទី ជិន្នុត

ថ្ងៃទី ២៨ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៨៣

អត្ថបទល្ខោនបាសាក់

រឿងតេជោយ៉ត

អ្នកនិពន្ធ

លោក ទី ជីហួត

អ្នករៀបរៀង

អ្នកស្រី ប៊ី គីមសែន

បោះពុម្ពដោយ

លោក ស្រី ប៊ុនជន

បោះពុម្ពលើកទី២

ឆ្នាំ ២០០៤

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំសូមសម្តែងនូវគារវៈ និងសរសើរអស់ពីដួងចិត្ត ចំពោះលោក ទី ជីហ្វួត កវីនិពន្ធខ្មែរដ៏ល្បីល្បាញ ក្នុងទំព័រប្រវត្តិអ្នកនិពន្ធខ្មែរ នាសម័យទំនើប ដែលលោកបានបូជាកម្លាំងកាយ ចិត្ត គំនិតប្រាជ្ញានិងសេចក្តីសុខដើម្បីស្តារឡើងវិញនូវវិស័យសិល្បៈល្ខោនបាសាក់ឱ្យរស់រានមានជីវិត ក្រោយពីរបបប៉ុល-ពតដួលរលំទៅ ។

សូមមហាពលិកម្មរបស់លោក ក្លាយជានិមិត្តរូបដ៏សក្តិសិទ្ធសំរាប់យុវជនខ្មែរគ្រប់ជំនាន់ ឱ្យចេះយកចិត្តទុកដាក់ និងជួយថែរក្សាព្រលឹងវប្បធម៌ អរិយធម៌ខ្មែរ ឱ្យរស់រានមានជីវិត និងមានភាពរីកចំរើននៅលើឆាកអន្តរជាតិ ។

សូមព្រលឹងវិញ្ញាណ ភ្លឺថ្លាប្រាជ្ញាមុតនៃទេពកោសល្យដ៏ល្បីល្បាញរបស់លោកសណ្ឋិតជិតជាប់ ក្នុងដួងចិត្តអ្នកស្នេហាការតែងនិពន្ធគ្រប់ៗគ្នា ដើម្បីបន្តវេនការច្នៃប្រឌិតវិស័យសិល្បៈល្ខោនបាសាក់ តរៀងទៅ ។

សូមឱ្យដួងវិញ្ញាណរបស់លោក ទី ជីហ្វួត អញ្ជើញទៅកាន់ទីឋានបរមសុខកុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

អារម្ភកថា

សូស្តីប្រិយមិត្តអ្នកអាន អ្នកសិក្សា ជាទីមេត្រី ! សៀវភៅដែលលោក-អ្នក និងប្អូនៗ នឹងត្រូវអាននាពេលនេះ ជាប្រភេទល្ខោនបាសាក់លំនាំប្រវត្តិសាស្ត្រ និងជាស្នាដៃនិពន្ធរបស់លោក **ឌី ខឹម្ហួត** (១៩៥២-១៩៨៧) នាក្រោយឆ្នាំ១៩៧៩ ។ នៅឆ្នាំ ២០០១ ក្រុមនិពន្ធសៀវភៅសិក្សានៃក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡាបានដកស្រង់វគ្គខ្លះមកបញ្ចូលក្នុងកម្មវិធីសិក្សា ភាសាខ្មែរ ថ្នាក់ទី ១២ ជំពូក ៣ មេរៀន ទី៨ អំនានទី១ ។ ទោះបីយ៉ាងនេះ ក៏ដោយរឿង **តេជោយ៉ត** ពុំបានត្រូវគេចងក្រងជាឯកសារសៀវភៅទេ តែមានឯកសារជាកាសែ្សត (ម៉ាញ៉េ) ដែលត្រូវបានគ្រូបង្រៀនភាសាខ្មែរ ថ្នាក់ទី ១២ ខ្លះជាវកាសែ្សត (ម៉ាញ៉េ) តៗគ្នាមកចាក់ផ្សាយអោយសិស្សស្តាប់ នៅពេលដែលបង្រៀនដល់មេរៀននេះ ។ នៅឆ្នាំ ២០០២ នេះគេបានឃើញឯកសារមួយជាសៀវភៅរឿង **តេជោយ៉ត** ចម្លងចេញពីកាសែ្សត (ម៉ាញ៉េ) ដែលគេដឹងថា ជាការរៀប-រៀងរបស់សាស្ត្រាចារ្យ **នុត ធរតន្ថិ** បង្រៀនភាសាខ្មែរ ថ្នាក់ទី ១២ នៅវិទ្យាល័យនេត យ៉ង់ បាត់ដំបង តែសៀវភៅនោះមានឆាកខ្លះបាត់សេចក្តីសន្ទនា ហើយពុំមានឃ្លាចម្រៀងរបស់តួអង្គទេ ។ បច្ចុប្បន្នដោយយល់ឃើញថា ស្នាដៃនេះ មានអត្ថប្រយោជន៍ចំពោះអ្នកសិក្សា

អ្នកស្រាវជ្រាវ និងអ្នកអានទូទៅ ខ្ញុំក៏បានរៀបរៀងសរសេរបំពេញកន្លែងខ្វះចន្លោះ ទៅលើឯកសារដើមដែលមានស្រាប់ និងរៀបបញ្ចូលប្រវត្តិសង្ខេប និងស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធរូបនេះបន្ថែមទៀត ។

ខ្ញុំមានជំនឿថា សៀវភៅនេះនឹងជួយឱ្យអ្នកអានអ្នកសិក្សាមើលឃើញពីតំលៃល្ខោនបាសាក់ ដែលមានការអភិវឌ្ឍខាងផ្នែកស្មារតីការទទួលខុសត្រូវ ជាពិសេសការអប់រំឱ្យមានសេចក្ដីក្លាហាន ដើម្បីភាពយុត្តិធម៌ ដើម្បីប្រទេសជាតិ ប្រជារាស្ត្រ និងកាត់បន្ថយអំពើពុករលួយបក្សពួកនិយមនៅក្នុងសង្គមខ្មែរផងដែរ ។

ខ្ញុំសូមទទួលរាល់ការរិះគន់គ្រប់យ៉ាងដើម្បីការរីកចំរើន ។

សូមអរគុណ

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ០៣ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤

មាតិកា

ល.រ	ចំណងជើង	ទំព័រ
១	ជីវប្រវត្តិសង្ខេបរបស់អ្នកនិពន្ធ..............................	១
២	ប្រភេទស្នាដៃរបស់អ្នកនិពន្ធតាមឆ្នាំ (១៩៧៩-១៩៨៧)....	៣
៣	ឈ្មោះស្នាដៃមុនឆ្នាំ ១៩៧៥..............................	៤
៤	ឈ្មោះស្នាដៃមួយចំនួនក្រោយឆ្នាំ ១៩៧៩....................	៤
៥	សេចក្ដីផ្ដើម..	៧
៦	សង្ខេបរឿង..	៩
៧	តួអង្គនិងមុខងារ..	១២
៨	កាល និងទីកន្លែងនៃរឿង..................................	១៣
៩	តម្រាក្បួនព្យូហ៍សឹកទាំង ១២..............................	១៣
១០	រឿងតេជោយ៉ត...	១៦

ជីវប្រវត្តិសង្ខេប

អ្នកនិពន្ធល្ខោនបាសាក់ រឿងតេជោយ៉ត[១]

I- ប្រវត្តិសង្ខេប

- ឈ្មោះ អ្នកនិពន្ធ : លោក ធី ជីហួត
- ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត : ១០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ១៩៥២
- ស្រុកកំណើត : ភូមិត្រពាំងស្លា ឃុំត្រពាំងសាប ស្រុកបាទី ខេត្តតាកែវ[២]
- កំរិតវប្បធម៌ : ថ្នាក់ទី៣ទំនើបជាតិ សាលាអនុវត្ត[៣] (មុនឆ្នាំ ១៩៧៥)
- កំរិតភាសាបរទេស : អាន និងសរសេរភាសាបារាំង
- ទទួលមរណភាព : ថ្ងៃទី ០៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ១៩៨៧ ដោយជម្ងឺក្រិនថ្លើម នៅរាជធានីភ្នំពេញ ។

---

(១) តាមឯកសារស្រាវជ្រាវរបស់និសិ្សត មហាវិទ្យាល័យអក្សរសាស្ត្រជំនាន់ទី ៩ (១៩៨៨-៩២) នៃសកលវិទ្យាល័យភ្នំពេញ ។

(២) ទីកន្លែងកំនើតឋូរថ្មី ដើម្បីបានចូលធ្វើការនៅភ្នំពេញ គឺកើតនៅសង្កាត់លេខ ៥ ក្រុង ភ្នំពេញ (ឯកសារខ្លះសង្កាត់លេខ ៤)

(៣) បច្ចុប្បន្នវិទ្យាល័យអនុវត្ត (ស្ថិតក្នុងបរិវេណមហាវិទ្យាល័យគរុកោសល្យ) ។

II - អំពីប្រវត្តិការងារ

ក. មុនឆ្នាំ ១៩៧៥

- ជាងកាត់សក់ ជិតផ្សារអូរឬស្សី នៅភ្នំពេញ ។

- ជាសិស្សសាលារៀនផង ដើរលក់នំបុំាង, លក់ប៉ោង៧, បំរើតុតាមហាង....... ដើម្បីចិញ្ចឹមក្រុមគ្រួសារ ក្នុងនាមខ្លួនជាកូនច្បង ។

- គេចាប់ធ្វើទាហាន ។

ខ. ក្រោយឆ្នាំ ១៩៧៥

- ជន្លៀសទៅស្រុកខាងម្តាយ នៅភូមិកោះតូច ឃុំតាលន់ ស្រុកស្អាង ខេត្តកណ្តាល បាន៦ខែ ។

- ខ្មែរក្រហមបញ្ជូនទាំងគ្រួសារ ឱ្យទៅនៅភូមិត្រពាំងថ្ម សង្កាត់ប៉ោយចារ ស្រុកភ្នំស្រុក ខេត្តបាត់ដំបង មានការងារជាអ្នកលាយជីលេខមួយគឺជីលាមកមនុស្ស ។

គ. ក្រោយឆ្នាំ ១៩៧៩

- បានមកនៅខេត្តសៀមរាប ពីរខែ

- បន្តដំណើរទៅរស់នៅស្រុកកំណើតខាងម្តាយជាថ្មីទៀត ។

ក្រោយមកលោកបានមករស់នៅភ្នំពេញ ហើយចូលបំរើការនៅវិទ្យុជាតិកម្ពុជា ។

III- អំពីស្នាដៃ

- ឆ្នាំ១៩៦៨ បានសរសេរកំណាព្យ មួយឈ្មោះថា "ក្តីលំបាក

វេទនារបស់កូនអ្នកក្រ និងការបែងចែកវណ្ណៈក្នុងសង្គមមនុស្ស "។

- ឆ្នាំ ១៩៧០ សរសេររឿង អ្នកលេងជាយសមុទ្រជាប្រភេទប្រលោមលោកដោយបោះលក់តាមទីផ្សារ ។

- ឆ្នាំ១៩៧២ សរសេររឿង គុហារថ្មលឿងជាប្រភេទប្រលោមលោកភាគ (៥ភាគ) បានធ្វើឱ្យគាត់ល្បីឈ្មោះ ។

- ឆ្នាំ ១៩៧២ បានចូលជាសមាជិកក្រុមអ្នកនិពន្ធខ្មែរ ។

ដូច្នេះនៅមុនឆ្នាំ ១៩៧៥ សរសេរ ប្រលោមលោក បាន ៨ ស្នាដៃ ។

- ក្រោយឆ្នាំ ១៩៧៩ គាត់សរសេរបាន ១៧៦ ស្នាដៃ ដែលក្នុងនោះមានអត្ថបទ ជាល្ខោនបាសាក់ ល្ខោនយីកេ ប្រលោមលោក ចម្រៀងអាយ៉ៃ......ជាដើម ។

- ស្នាដៃចុងក្រោយរបស់លោកគឺរឿងក្បួនជីវិត (២៨.០៣.១៩៨៧)

ប្រភេទស្នាដៃតាមឆ្នាំ (១៩៨០ ដល់ ១៩៨៧)

អត្ថបទ	១៩៨០	១៩៨១	១៩៨២	១៩៨៣	១៩៨៤	១៩៨៥	១៩៨៦	១៩៨៧	សរុប
ចំរៀងសម័យ	X	២៨	៦	៨	២	៣	១	X	៤៨
ល្ខោននិយាយ	X	១	១	១	X	X	X	X	០៣
ល្ខោនបាសាក់	X	X	១	១	៣	X	១	X	០៦

ប្រលោមលោក	X	X	X	១	X	១	១	X	១៣
អាយ៉ៃរឿង	X	១	២	X	X	X	១	X	០៤
យីកេរឿង	៣	៣	១	៣	១	២	២	១	១៦
អាយ៉ៃឆ្លងឆ្លើយ	៩	១៧	៧	១០	២	១	X	X	៤៦
ចំរៀងបុរាណ	១	១៧	១៨	៦	៤	៣	១	X	៥០
សរុបតាមឆ្នាំ	១៣	៦៧	៣៦	៣០	១២	១០	០៧	០១	១៧៦

※ ឈ្មោះស្នាដៃ មុនឆ្នាំ ១៩៧៥

ល.រ	ឈ្មោះរឿង	ប្រភេទ	កាលបរិច្ឆេទនិពន្ធ
១	រឿងអ្នកលេងជាយសមុទ្រ	ប្រលោមលោក	១៩៧០
២	រឿង គុហារថ្មឈើង	--	១៩៧១-១៩៧២
៣	រឿង អ្នកតាត្បូងខ្មៅ	--	១៩៧២
៤	រឿង ឃាតកអាវ៉ាសែ	--	១៩៧២
៥	រឿង ម្រាមភ្លើង	--	១៩៧៣
៦	រឿង ម្រេញគង្វាល	--	១៩៧៤
៧	រឿងយមរាជប្រមឹក	--	១៩៧៤
៨	រឿង ដាវផ្កា ៦ពណ៌	--	១៩៧៥
៩	រឿង អញ្ជមកវិញហើយ	--	១៩៧៥

※ស្នាដៃមួយចំនួនក្រោយ ឆ្នាំ១៩៧៩ (តាមលំដាប់ឆ្នាំ)

ល.រ	ឈ្មោះរឿង	ប្រភេទ	កាលបរិច្ឆេទនិពន្ធ
១	ជ្រោងទង់ប្រយុទ្ធដើម្បីបំបាត់ភាពមិនចេះអក្សរ	អាយ៉ៃឆ្លងឆ្លើយ	១២.០៧ .១៩៨០
២	អបអរខួបទី៣៥បុណ្យឯករាជ្យសាធារណរដ្ឋវៀតណាម	--	២៣.០៨. ១៩៨០

៣	ពង្រឹងស្មារតីចំពោះឧបាយកលខ្មាំង	អាយ៉ៃឆ្លងឆ្លើយ	១២ ០៩ ១៩៨០
៤	ប្រជាជនកម្ពុជាអបអរ និងបុណ្យភ្ជុំបិណ្ឌតាមប្រពៃណី	--	០៦.១០.១៩៨០
៥	រឿងទំងន់ទោសរបស់បនក្សត់ ប៉ុល ពតក្នុងភ្លើងនរកអវិចី	យីកេរឿង	០៧.១០.១៩៨០
៦	រឿង ៧ មករា ថ្ងៃជោគជ័យនៃបដិវត្តន៍ សង្គមនិយមបរិសុទ្ធ	--	៣០.១០.១៩៨០
៧	រឿងមាយើង(យកតាមលំនាំដើម)	យីកេរឿង	១៩.១១.១៩៨០
៨	រឿង ជីវិតថ្មីក្រោយថ្ងៃ៧មករា	--	០១.០១.១៩៨១
៩	រឿង ម៉ាកចឹង (៣ខ្សែ)	--	០៩.៦ ១៩៨១
១០	រឿងការផ្ទេរតំណែងរវាងស្វានិងមាន់	អាយ៉ៃរឿង	៣១.០៨ .១៩៨១
១១	រឿង ៧មករាមហាជោគជ័យ	យីកេ	១៥.១២ .១៩៨១
១២	រឿងទំងន់ទោសបនក្សត់ក្នុងភ្លើងអវិចី	--	១៩៨២
១៣	រឿង វិធីផ្ទេរតំណែងរវាង មាន់និងឆ្កែ	អាយ៉ៃរឿង	៣០.០៣.១៩៨២
១៤	រឿង ចិត្តប្រណី (២ខ្សែ)	ល្ខោននិយាយ	០៧.០៤.១៩៨២
១៥	រឿង មាតាសន្ដោសប្រោសប្រណី	អាយ៉ៃរឿង	១៤.០៨.១៩៨២
១៦	រឿង ព្រះឥន្ទ្រខ្វាក់ភ្នែក (២ខ្សែ)	ល្ខោនបាសាក់	៣០.១១.១៩៨២
១៧	រឿង យុនឆាងយុនផែន (៣ខ្សែ)	យីកេ	០៧.០៤.១៩៨៣
១៨	រឿង ប្រាំឆ្នាំក្នុងជីវិតថ្មី (១ខ្សែ)	--	០៣.១២.១៩៨៣
១៩	រឿងសម្លេងនៃក្ដីសង្ឃឹម (១ខ្សែ)	--	០៩.១២.១៩៨៣
២០	រឿង តេជោយ៉ត (៣ខ្សែ)	ល្ខោនបាសាក់	២៨.១២.១៩៨៣
២១	រឿង វិលរកទ្រនំ	ល្ខោននិយាយ	២៩.១២.១៩៨៣
២២	រឿង វិលរកទ្រនំ	ប្រលោមលោក	១៩៨៤

២៣	រឿង នាងបដាចារ (២ខ្សែ)	ល្ខោនបាសាក់	០៦.០៤.១៩៨៤
២៤	រឿង ឈាមពលករ (២ខ្សែ)	យីកេ	០៧.០៤.១៩៨៤
២៥	រឿង ស្នងស្ងួរមនោកែវ (១ខ្សែ)	--	២៧.០៦.១៩៨៤
២៦	រឿង អារុណរះនៅទិសបូព៌	ល្ខោនបាសាក់	២៨.០៦.១៩៨៤
២៧	រឿង គូព្រេងចម្លែក (៤ខ្សែ)	--	០៥.១២.១៩៨៤
២៨	រឿង ជនឥស្សរៈ (១ខ្សែ)	យីកេ	០១.០១.១៩៨៥
២៩	រឿង បុរសបេះដូងមាស (២ខ្សែ)	--	១៩.០៤.១៩៨៥
៣០	រឿង កុំភ្លេចរឿងចាស់ (១ខ្សែ)	--	១៩.០៥.១៩៨៥
៣១	រឿង មេឃបាត់ដួងច័ន្ទ	ប្រលោមលោក	១៥.០៩.១៩៨៥
៣២	រឿង ជីវិតអាថិកំបាំង (មិនទាន់ចេញផ្សាយ)	--	១៩៨៦
៣៣	រឿង ព្រលឹងបន្ទាយស្រី (៥ខ្សែ)	ល្ខោនបាសាក់	១២.០៤.១៩៨៦
៣៤	រឿង កងទ័ពគំរូ	អាយ៉ៃរឿង	២៧.០៥.១៩៨៦
៣៥	រឿង ក្បួនជីវិត (៣ខ្សែ)	យីកេ	២៨.០៣.១៩៨៧
៣៦	ចំរៀងបុរាណ ៥០បទ		
៣៧	ចំរៀងសម័យ ៤៨បទ		

សេចក្តីបញ្ជាក់ : ចំរៀងអាយ៉ៃ ឆ្លងឆ្លើយ មានច្រើនណាស់តែចាំឈ្មោះតែប៉ុនប៉ុណ្ណោះ ។

សេចក្តីផ្តើម

រឿង **តេជោយ៉ត** ជារឿងល្ខោនបាសាក់ល្បីល្បាញមួយក្នុងចំ-ណោមរឿងល្ខោន រឿងអាយ៉ៃ និងរឿងយីកេ ដ៏ច្រើនរបស់អ្នកនិពន្ធ **ទី ឌីម្លូត** ។ រឿងនេះបានចាក់ផ្សាយតាមវិទ្យុជាតិ ច្រើនលើកច្រើនសារក្នុងកំឡុងដើមឆ្នាំ១៩៨៧ និងឆ្នាំបន្តបន្ទាប់ហើយក៏មានការគាំទ្រយ៉ាងច្រើនពីសំណាក់មហាជនខ្មែរនាសម័យនោះ ។

រឿងតេជោយ៉ត បានបង្កប់អត្ថន័យយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ នូវតម្លៃមនុស្សខ្មែរ ដែលយកប្រយោជន៍ជាតិជាធំ ។ ពួកគេមានទឹកចិត្តស្មោះស្ម័គ្រចំពោះជាតិមាតុភូមិ ចំពោះមហាក្សត្រ ថ្នាក់ដឹកនាំ រហូតដល់គ្រូបាអាចារ្យ ដោយមិនគិតថាខ្លួនជាបុរស ឬស្ត្រីឡើយ ។ ក្រៅពីនេះអ្វីដែលគួរឱ្យសរសើរនោះ គឺការទទួលខុសត្រូវនូវទង្វើរបស់ខ្លួន ដោយហ៊ានប្រឈមមុខនឹងបរិកាសសង្គមតានតឹង ក្នុងរនាំងអំណាចផ្តាច់ការបក្សពួកនិយម ដោយហ៊ានបកអាក្រាតអំពើអាក្រក់របស់ពួកឈ្លើងសង្គមដែលរមែងតែងតែយកជើងរាទឹក បន្ថយការរីកចំរើនរបស់ប្រទេសជាតិ។ កាលណាមានសង្គមគឺមានបញ្ហា ។ បញ្ហាចោទត្រូវបានដោះស្រាយដោយសន្តិវិធីខ្លះ ដោយហិង្សាខ្លះអាស្រ័យទៅលើប្រភេទបញ្ហា ។ តួ-យ៉ាងកំចាត់ជនក្បត់ជាតិត្រូវប្រើគ្រប់មធ្យោបាយ ដើម្បីចាប់ខ្លួនមេ-ដឹកនាំឱ្យបាន ព្រោះពួកនេះ ជាជនទីមួយដែលបង្កអសន្តិសុខ ធ្វើឱ្យ

ប្រជារាស្ត្ររស់ក្នុងការភ័យខ្លាច ហើយជាឱកាសឱ្យសត្រូវចូលអេកឈ្លានពានផងដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀតជនឱកាសនិយមបង្កអំពើពុករលួយ បង្កើតបក្សពួក គិតប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនហួសហេតុ ក៏ជាសត្រូវដែលបឺតជញ្ជក់ផលចំណេញពីប្រទេសជាតិ ជាហេតុនៃការផ្តល់ឱកាសឱ្យពួកជាតិដទៃងាយនឹងចាប់ចំណុចខ្សោយ និងកេងយកប្រយោជន៍បានយ៉ាងងាយដែរ ។

ដូចនេះរឿងតេជោយ៉ត ជាស្នាដៃមួយអាចនាំឱ្យយុវជនខ្មែរជ្រើសរើសយកបាននូវចំណុចជាច្រើនធ្វើជាគំរូ ដើម្បីកសាងខ្លួនឯងក៏ដូចសង្គមជាតិឱ្យរីកចំរើនយ៉ាងពិតប្រាកដ ។

សង្ខេបរឿង

នៅដែនដីកំពង់ស្វាយមានបុរសម្នាក់ឈ្មោះ "**មាស**" មានងារជាឧកញ៉ាតេជោបរមរាជ ដែលគេហៅថា "**តេជោមាស**" ។ លោកមានភរិយាឈ្មោះ "**ស្រែន្យ**" មានងារជាជំទាវ និងមានសិស្សជំនិតម្នាក់ឈ្មោះ "**យ៉ត**" ដែលតែងតែទៅសមរភូមិប្រយុទ្ធជាមួយនឹងលោកគ្រប់ទីកន្លែង ។ ស្វាមីភរិយាទាំងពីរនេះ មានទឹកចិត្តស្រឡាញ់រាប់អាន "**យ៉ត**" ជាពន់ពេក ។ ស្តេចសម្រែបានតាំងខ្លួនឯងថា "ស្តេចសម្រែរាជាធិរាជ" បានតាំងទីកងទ័ពនៅកំពង់ពោធិ៍ (កំពង់ឆ្នាំង) ដោយបានរៀបចំបន្ទាយមួយឱ្យឈ្មោះថា "បន្ទាយនគរ" ។ ស្តេចសម្រែជាមេក្រុមបះបោរប្រឆាំងនឹងស្តេចព្រះជ័យចេស្តាដើម្បីដណ្តើមអំណាចគ្រប់គ្រងផែនដី ។ តេជោមាសនិងយ៉តបានព្យាយាមលើកទ័ពទៅបង្ក្រាបក្រុមបះបោរនេះ ខ្លាំងណាស់ដែរ តែត្រូវបរាជ័យ ។ ជំទាវស្រែន្យបានរៀបចំល្បិចបញ្ឆោតឱ្យស្តេចសម្រែធ្លាក់ក្នុងអន្លង់ស្នេហា ចំពោះរូបនាងហើយបង្អកស្រាហូតដល់ស្រវឹង ។ ស្តេចសម្រែនិងបក្សពួកត្រូវបានតេជោមាស យ៉ត និងកងទ័ពចាប់ទៅថ្វាយព្រះចៅជ័យចេស្តាកាត់ទោសតាមច្បាប់នគរ ។

ក្រោយពីបានទទួលជោគជ័យលើស្តេចសម្រែរួចមក **តេជោមាស** បានទទួលអនិច្ចកម្មទៅ ។ ព្រះរាជាក៏ប្រទានងារនោះឱ្យទៅ **តេជោយ៉ត** បំពេញនាទីដឹកនាំកងទ័ពជំនួស ។ **តេជោយ៉ត** បានទទួលរាជបញ្ញានិង

ជាវិអាជ្ញាសឹកទៅបង្រ្កាបពួកឈ្លើយសឹកបះបោរ នៅខេត្តពោធិ៍សាត់ ។ ឆ្លងតាមបទពិសោធរបស់ឧកញ៉ាចក្រី និងក្រឡាហោមទទួលបរាជ័យក្នុងការបង្ក្រាបឈ្លើយសឹកនៅទីនោះ **តេជោយ៉ត** បានរកឃើញថាការចាញ់សង្គ្រាមនេះ បណ្ដាលមកពីមានខ្មាំងនៅក្រោយខ្នង ។ **តេជោយ៉ត** បានបញ្ជាកេណ្ឌទ័ពនៅលង្វែក កំពង់ស្វាយក្នុងនោះ មានម៉ឺនថៃចុងរ៉ាក់ដែលជាប្អូនថ្លៃមហាក្សត្រផងដែរ ។ ដើម្បីរកខ្មាំងខាងក្រោយខ្នង **តេជោយ៉ត** បានបញ្ជាឱ្យកងទ័ពកំណែនទាំងអស់ អូសឫស្សីបញ្ច្រាសចុងដើម្បីកសាងបន្ទាយ បើនរណាប្រឆាំងត្រូវសម្លាប់ចោល ។ បក្សពួកម៉ឺនថៃចុងរ៉ាក់មិនបានធ្វើតាមបញ្ជានេះឡើយ ហើយថែមទាំងធ្វើតាមទំនើងចិត្តរបស់ខ្លួន ព្រោះសំអាងទៅលើបងស្រីដែលធ្លាប់ទទួលសំណូកនិងជាអ្នកម្នាងនៃព្រះមហាក្សត្រនឹងជួយឱ្យរួចពីកំណែននេះ ។ ទង្វើនោះត្រូវ **តេជោយ៉ត** រកឃើញថា ម៉ឺនថៃចុងរ៉ាក់នេះឯង ជាខ្មាំងពីក្រោយខ្នង ហើយក៏ចាប់យកទៅសម្លាប់ចោលទៅ ។ ក្រោយពីបានទទួលដំណឹងថាប្អូនប្រុសស្លាប់ អ្នកម្នាងទូ បានទូលថ្វាយព្រះរាជាឱ្យចាប់ **តេជោយ៉ត** ទៅកាត់ទោសប្រហារជីវិត ។ ព្រះរាជាបានធ្វើតាមការសុំរបស់អ្នកម្នាង តែ**តេជោយ៉ត** មិនបានមកតាមបញ្ជានោះឡើយ ដោយសំអាងថា ខ្លួនជាប់ដៃបង្ក្រាបសត្រូវបះបោរចាំរួចការនេះ ខ្លួននឹងមកទទួលទោសដោយខ្លួនឯង ។ ដោយការទទូចសុំរបស់អ្នកម្នាងខ្លាំងពេក ព្រះរាជាបានបង្គំឱ្យ **តេជោយ៉ត** មកជួបតទល់ជាមួយអ្នកម្នាងទូ ។ ពេល

កំពុងជជែកគ្នានោះ **តេជោយ៉ត** បានចោទប្រកាន់ថា អ្នកម្នាងនូជាខ្មាំងពីក្រោយខ្នង ព្រោះបានរំខានខ្លួនធ្វើសឹកបើកឱកាសឱ្យសត្រូវវាយលុក និងទទួលសំណូកដើម្បីការពារ បក្សពួកម៉ឺនចៃចុងរ៉ាក់ធ្វើឱ្យកងទ័ពបាក់ស្មារតី ហើយក៏គប់កូនដាវសម្លាប់អ្នកម្នាងនូនាពេលនោះទៅ ។ **តេជោយ៉ត** ប្រកាសជំរាបមន្ត្រីទាំងនោះ ថាចាំបង្ក្រាបសត្រូវរួចនឹងចូលមកទទួលទោសពីព្រះអង្គដោយខ្លួនឯង ។

ការបង្ក្រាបឈ្លើយសៀមបះបោរបានសម្រេចជោគជ័យ **តេជោយ៉ត** ឱ្យគេធ្វើឃ្នាងហើយដាក់ខ្លួនឯង ដើរចូលទៅទទួលទោសពីព្រះរាជា ពីបទដែលខ្លួនបានសម្លាប់អ្នកម្នាងនូ ។ ព្រះរាជាមិនឱ្យចូលជួបរួចបញ្ជាឱ្យមន្ត្រីដោះលែង និងឱ្យទៅត្រួតការឯខេត្តកំពង់ស្វាយ ។ **តេជោយ៉ត** បានគួចចិត្តប៉ងប្រាថ្នាយកជំទាវស្រែន្យមកធ្វើជាភរិយាតែមិនបានសម្រេចទេ ព្រោះជំទាវបានគិតថា **យ៉ត** ជាជនជាតិភាគតិចហើយជាសិស្សរបស់ប្តីនាងពីមុនផងដែរ ។ ដោយសង្កេតឃើញជំទាវរើសអើងស្នេហាប្រកាន់វណ្ណៈបែបនេះ**តេជោយ៉ត**បានប្រើល្បិចលួចយកកាំជណ្ដើរផ្ទះជំទាវស្រែន្យមកឱ្យជាងដាប់ឆ្លាក់ជារូបព្រះពុទ្ធបដិមានិងរូប**តេជោមាស** ហើយប្រកាសធ្វើបុណ្យយ៉ាងធំបញ្ជូនកុសលទៅគ្រូរបស់ខ្លួន ។ ជំទាវស្រែន្យ បានទៅចូលរួមពិធីនេះហើយថ្វាយបង្គំព្រះពុទ្ធបដិមា និងរូបសំណាក **តេជោមាស** នោះ តែត្រូវបាន **តេជោយ៉ត** ប្រាប់ការពិតថាថ្វាយបង្គំកាំជណ្ដើរផ្ទះរបស់ខ្លួនឯង ។ គ្រានោះជំទាវស្រែន្យយល់ន័យនៃទង្វើរបស់ **តេជោយ៉ត** ហើយក៏ព្រមព្រៀងរៀបការជាមួយ **តេជោយ៉ត** នាពេលនោះទៅ ។

អំពីតួអង្គ និងមុខងារ

១- តេជោមាស : ជាស្វាមីជំទាវស្រែន្យ មានងារជាតេជោបរមរាជ ត្រួតខេត្តកំពង់ស្វាយ ។

២- តេជោយ៉ត : ជាសិស្សតេជោមាស មានងារជាតេជោត្រួតខេត្តកំពង់ស្វាយពេលដែលតេជោមាសស្លាប់ទៅ ។

៣- ជំទាវស្រែន្យ : ជាភរិយារបស់តេជោមាស ជាស្ត្រីដែលមានល្បិចឆ្នើមអាចចាប់ស្តេចសម្រែក្បត់ជាតិយកទៅកាត់ទោស

៤- ព្រះចៅជ័យចេស្តា : មហាក្សត្រខ្មែរគង់នៅក្រុងឧត្តុង្គមានជ័យ ។

៥- អ្នកម្នាងនូ : បងស្រីម៉ឺនចៃចុងរ៉ាក់ និងជាអ្នកម្នាងរបស់ព្រះចៅជ័យចេស្តា ។

៦- ស្តេចសម្រែ : មេបះបោរបម្រុងដណ្តើមរាជ្យពីព្រះចៅជ័យចេស្តា ។

៧- ឧកញ៉ាពិភា : មន្ត្រីជំនិតរបស់ស្តេចសម្រែ ។

៨- ឧកញ៉ាព្រះស្រីទ្វារប្រាសាទដប់ : បម្រើការងារជាមួយតេជោមាស និងតេជោយ៉ត ។

៩- នាងម៉ៃ : បុត្រីឧកញ៉ាព្រះស្រីទ្វារប្រាសាទដប់និងជាអ្នកតាមស្រឡាញ់តេជោយ៉ត តែមិនបានសម្រេច ក្លាយទៅជាប្អូនធម៌របស់តេជោយ៉តទៅវិញ ។

១០- នាយឈិត ៖ ឈ្លើយសឹកសៀម និងជាមេបះបោរប្រឆាំងព្រះរាជាខ្មែរ ។

១១- ម៉ឺនចៃចុងរ៉ាក់ ៖ ប្អូនអ្នកម្នាងនូ ប្រឆាំងតែជោយ៉ត ហើយត្រូវតែជោយ៉តចាប់ទៅសម្លាប់ចោល និងមានតួអង្គរំលឹកជាច្រើនទៀត

កាលអាកាសរឿង

ក-កាល ៖ រឿងរ៉ាវទាំងអស់បានប្រព្រឹត្តទៅក្នុងរជ្ជកាលព្រះបាទជ័យចេស្ដា (គ.ស ១៥៧៥-១៥៨៣)[(១)] ។

ខ-អាកាស៖ នៅរាជធានីឧត្តុង្គ ខេត្តកំពង់ស្វាយ (ស្ទឹងព្រៃប្រស់) ខេត្តពោធិ៍សាត់ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំង (កំពង់ហៅ លង្វែក ...)

គម្ពីរក្បួនព្យូហ៍សឹកខាំង១២

១- ត្រូវស្គាល់ទីណាត់ សម្រាប់លើកទ័ពជួបជុំគ្នា ព្រមទាំងទីបង្កប់ទ័ព និងទីសម្ងែងទ័ព ។

២- ត្រូវស្គាល់ចិត្តពលទាហានឱ្យច្បាស់ តើពលទាហានទាំងនេះ គោរពកោតខ្លាច និងទុកចិត្តលើមេទ័ពហើយឬនៅ ?

៣- ត្រូវស្គាល់ឱ្យច្បាស់នូវសូរស័ព្ទក្បួនទ័ពសឹករបស់បច្ចាមិត្ត ដែលលើកចូលមក ។ មេទ័ពមិនត្រូវភ្ញាក់ផ្អើល នឹងសូរស័ព្ទសន្ធឹកសឹកនិងសូរសម្រែកសត្វ មនុស្ស ឬពតិមានពាក្យចចាមអារាមផ្សេងៗនោះឡើយ បើឮហើយត្រូវពិចារណាឱ្យយល់ច្បាស់ ។

(១) ប្រវត្តិសាស្ត្រព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទំព័រ ១៨ របស់លោក សូរ អឿ ។

៤- ត្រូវឱ្យស្គាល់ស្ថានភាពធាតុអាកាស រដូវខ្យល់នៃតំបន់ទីដែលត្រូវចេញទៅប្រយុទ្ធនោះ ។

៥- បើមុននឹងចូលច្បាំង ត្រូវស្គាល់ឱ្យច្បាស់នូវច្រកទិសទីសម្រាប់ចូលប្រយុទ្ធ និងដកថយ ។

៦- ត្រូវចេះប៉ាន់ស្មាននូវកម្លាំងស្បៀងអាហាររបស់សត្រូវ និងស្បៀងអាហាររបស់ខ្លួនយើង ។

៧- ត្រូវស្គាល់ឱ្យច្បាស់ប្រាកដនូវកម្លាំង គ្រឿងសាស្ត្រាវុធ របស់ខ្លួន និងរបស់សត្រូវ ។

៨- ត្រូវស្គាល់ទីជយភូមិដែលនឹងត្រូវតាំងទីបន្ទាយរាយល្បាត ។

៩- ត្រូវឱ្យស្ទាត់ស្ទាញ ប៉ិនប្រសប់ក្នុងការចាត់តាំង អ្នកយាមល្បាត គឺកុំទុកចិត្តគេឱ្យហួសពីគំនិតរបស់ខ្លួនយើង ។

១០- ត្រូវចេះប្រើសេនា ទាហាន បើប្រើឱ្យទៅធ្វើការ ឱ្យចេះថ្លឹងថ្លែងឱ្យសមល្មមកម្លាំងទាហានយើង និងកម្លាំងទាហានសត្រូវ ។

១១- ត្រូវកាន់អាជ្ញាសឹកឱ្យរឹងមាំដូចផែនសិលា កុំត្រចៀកស្រាលឆាប់ជឿគេឥតពិចារណា ។

១២- រីឯព្រះករុណាអម្ចាស់ជីវិតដែលត្រាស់ប្រើមេទ័ពឱ្យចេញទៅច្បាំងនោះ ត្រូវកាន់ពាក្យសត្យឱ្យមេទ័ពទុកចិត្តកុំព្រួយបារម្ភ ពីទ័ពក្រោយឱ្យសោះ ។

(ដកស្រង់ចេញពីរឿងតេជោមាស តេជោយ៉ត របស់លោក គង្គ ប៊ុនឈឿន ទំព័រ១១២-១១៣)

សំគាល់ :

រឿងតេជោយ៉តស្នាដៃនិពន្ធ របស់លោក **ឌី ឌីហ្វូត** និងរឿង តេជោមាស តេជោយ៉ត ស្នាដៃនិពន្ធរបស់លោក **គង្គ ប៊ុនឈឿន** មានខ្លឹមសារសំខាន់ពីរខុសគ្នា គឺ :

រឿងតេជោយ៉ត	**រឿងតេជោមាស តេជោយ៉ត**
- តេជោមាស ស្លាប់ដោយសារគ្រាំក្នុងខ្លួនក្រោយពីត្រូវបាតដៃមហាទម្ងន់របស់ស្តេចសម្រែ នៅពេលប្រយុទ្ធគ្នានៅឯដែនកំពង់ហៅ ។	- តេជោមាសសម្លាប់ដោយការដុតខ្លួនឯង ដោយការតូចចិត្តចាញ់សំដីប្រពន្ធទី ២ (នាងម៉ែ) ។
- នាងម៉ែជាកូនស្រីរបស់ឧកញ៉ាព្រហ្មស្រីទ្វារប្រាសាទដប់ដែលបានស្រឡាញ់តេជោយ៉តតែម្នាក់ឯង ។	- នាងម៉ែជាស្រីបំរើនៅផ្ទះ តេជោមាស ។ ក្រោយមកបានក្លាយជាប្រពន្ធទី២របស់តេជោមាស ។

រឿង គេហៅយើង

បទប្រោរព្ទ

- លើកហត្ថប្រណម្យ អី អឹង អឺយ បង្គំនឹកគុណ អី អឹង អឺយ (២ដង) បក្សប្រជាជនបដិវត្តកម្ពុជា (២ដង) អី អឹង អឺយ បដិវត្តកម្ពុជា ។

- ភ្លឺដូចសុរិយា អី អឹង អឺយ រះលើមេឃា អី អឹង អឺយ (២ដង) ត្រួសត្រាយមាគ៌ាភ្លឺស្វាងបរិសុទ្ធ (២ដង) អី អឹង អឺភ្លឺស្វាងបរិសុទ្ធ ។

- មើលប្រាង្គអង្គរអី អឹង អឺយ រុងរឿងបំផុត អី អឹង អឺយ (២ដង) រចនាវិសុទ្ធ ដំណែលដូនតា (២ដង) អី អឹង អឺយ ដំណែលដូនតា ។

- នឹកគុណវីរៈអី អឹង អឺយ បុរសខេមរាអី អឹង អឺយ (២ដង) អង់អាចហានក្លាការពារមាតុភូមិ (២ដង) អី អឹង អឺយការពារមាតុ-ភូមិ ។

ភាគទី ១

តេជោមាស : ខ្ញុំឈ្មោះ "មាស" មានគោរម្យងារជាឧកញ៉ាតេជោបរមរាជ... (ច្រៀង) តាំងចិត្តប្ដេជ្ញា ការពារទឹកដី ដូចជាប្រស្រីក្នុងកែវនេត្រា (២ដង) ទោះត្រូវលះបង់ អាយុសង្ខារ ក៏ចិត្តស្នេហាជាតិមិនរសាយ ។ (និយាយ) ជិតដល់ពេលចេញដំណើរ ហើយតើ ! ឯណាយ៉ត ?

យ៉ត : បាទលោកគ្រូ !

តេជោមាស : កងទ័ពរបស់យើងបានរៀបចំរួចរាល់ហើយរឺនៅ?

យ៉ត : បាទ!ខ្ញុំបាទត្រៀមរួចអស់ហើយ គឺយើងយកតែទ័ពសេះប៉ុណ្ណោះ តាមការគ្រោងទុកណាលោកគ្រូ !

តេជោមាស : អឺ! ល្អហើយ (សូរសម្លេងសេះកញ្ជ្រៀវខ្សៀវខ្សា...)

ជំទាវស្រែស្ញ : បងគិតចេញដំណើរឥឡូវនេះរឺ ?

តេជោមាស : ហ្នឹងហើយអូន ! ដល់ពេលវេលាបងហើយណា !

ជំទាវស្រែស្ញ : នេះថ្នាំព្យាបាលរបួសដែលបងតែងដាក់តាមខ្លួនអូនបាន រៀបចំជូនបងសព្វគ្រប់អស់ហើយ ។

តេជោមាស : អឺ ល្អហើយ !

ជំទាវស្រែស្ញ : ហ៊ឺ !រាល់ពេលមានកលយុគក្នុងនគរបងតែងមានភារកិច្ច ចេញធ្វើសឹកសង្គ្រាមជានិច្ច ។

តេជោមាស ៖ ស្រែន្យអូន !

ជំទាវស្រែន្យ ៖ ចាស់បង !

តេជោមាស ៖ បានធ្វើពលិកម្មបំរើជាតិយ៉ាងនេះ គឺជាកិត្តិយសមួយដ៏ធំធេងណាស់អូន

ជំទាវស្រែន្យ ៖ ចាស់!សូមបងប្រយ័ត្នប្រយែងណាំ ព្រោះអូនលឺគេថា ស្តេចសម្រែនោះខ្លាំងពូកែណាស់ណាបង !

តេជោមាស ៖ មិនអីទេអូន ! មិនអីទេ !

ជំទាវស្រែន្យ ៖ (ច្រៀង) អូនសូមជូនពរជោគជ័យ អឺ អឹង អឹយ (២ដង) ដល់រូបអ្នកប្តី អឺ អឹង អឹយ (២ដង)គួគាប់វាសនា សូមបងបានឈ្នះ លើពួកបច្ចា អឺ អឹង អឹយ .... ។

តេជោមាស ៖ ស្រែន្យអូន ! នៅផ្ទះចូរថែរក្សាខ្លួនប្រាណអោយបាន សុខចុះណាកុំព្រួយបារម្ភដល់បងអី! ណាអូន

ជំទាវស្រែន្យ ៖ ចាស! បងជាមេទ័ពខ្លាំងពូកែធ្លាប់មានស្នាដៃក្នុងសង្គ្រាម ការពារប្រទេសជាតិធំៗ ប៉ុន្តែរាល់ពេលដែលបងចេញទៅធ្វើសឹក អូន តែងគិតដល់សុខទុក្ខរបស់បងជានិច្ចណាំ

តេជោមាស ៖ អឺ ! មែនហើយអូនកុំគិតច្រើនពេកណាំ អូនស្រែន្យ ស្លាប់ក្នុងបុព្វហេតុការពារប្រទេសជាតិមាតុភូមិ ជាមហាកិត្តិ-យសដ៏ធំមែនទេអូន !

ជំទាវស្រែន្យ ៖ ចាំ ឯណាយ៉ត ?

យ៉ត ៖ បាទ !

ជំទាវស្រែន្ស : បំរើក្រួឯងឱ្យជិតដល់មែនទែនណា៎

យ័ត : បាទ ! សូមលោកជំទាវកុំបារម្ភអោយសោះ

តេជោមាស : ប្រពន្ធសំឡាញ់ បងលាហើយណា៎ !

ជំទាវស្រែន្ស : សូមបង ! ប្រកបតែជោគជ័យ និងសេចក្តីសុខណា៎បង !

តេជោមាស : សូមនៅឱ្យបានសេចក្តីសុខណាអូន បងលាសិនហើយ !

ជំទាវស្រែន្ស : ចា៎ះ ! ចា៎ះ ! (ស្ទូរជើងសេះចេញដំណើរ)

ឆាកទី ២

ស្ដេចសម្រែ ៖ តាំងនាមខ្លួនឯងថា ព្រះសម្រែរាជាធិរាជមិនយូរមិនឆាប់យើងនឹងបានគ្រប់គ្រងរាជ្យជាស្ដេច នៅអាណាចក្រកម្ពុជាទាំងមូលមិនខាន (ច្រៀង) ដើមឡើយជារាស្ត្រ ស្រុកក្រាំងសម្រែឥឡូវពូកែ ដោយចេះវិជ្ជា (២ដង) តាំងខ្លួនជាស្ដេចមានកងយោធាល្បីល្បាញខ្ទរខ្ទារ អឺយ...កៀវកេណ្ឌពលរដ្ឋ...។ (និយាយ) ឯណាទៅលោកឧកញ៉ា ពិភា ?

ឧកញ៉ាពិភា ៖ ករុណាថ្លៃវិសេស !

ស្ដេចសម្រែ ៖ យើងបញ្ជាឱ្យរៃអង្គាសស្បៀង និងកេណ្ឌពលសឹក តើបានលទ្ធផលយ៉ាងណាដែរ ?

ឧកញ៉ាពិភា ៖ ករុណាថ្លៃវិសេស ! ទូលបង្គំបានបំពេញព្រះរាជបំណងរបស់ ព្រះអង្គប្រកបដោយជោគជ័យយ៉ាងប្រសើរ ព្រោះទូលបង្គំបានចាត់ឱ្យ មនុស្សដើរឃោសនាបញ្ចុះបញ្ចូលប្រជារាស្ត្រ ថាព្រះសម្រែរាជាធិរាជចេះមន្តវិជ្ជា ហៅទឹកភ្លៀងក្រាបទូល !

ស្ដេចសម្រែ ៖ ប្រសើរណាស់ៗ លោកទាំងអស់គ្នា ! បន្ទាយដែលយើងកំពុងសាងនៅភូមិស្វាយអំពារក្នុងដែនមឿងកំពង់ហៅនេះ ពុំទាន់រួចរាល់ទេ ប៉ុន្តែយើងសូមឱ្យ ឈ្មោះ "បន្ទាយនគរ" ព្រោះទីនេះ ហើយជារាជវាំងរបស់យើង ។ ដូច្នេះសូមលោកផ្សព្វផ្សាយប្រាប់ប្រជារាស្ត្រឱ្យហៅតាមលីទេ !

ពួកមន្ត្រី ៖ ករុណាថ្លៃវិសេស ! (មន្ត្រីពោលព្រមគ្នា)

ស្តេចសម្រែ ៖ អ៊ំ ! លោកឧកញ៉ាពិភា ត្រូវខិតខំកេណ្ឌពលសឹកបន្ថែមទៀត កុំបន្ធូរដៃឱ្យសោះ ។ ព្រោះនៅរដូវខាងមុខនេះយើងត្រូវលើកទ័ពទៅឡោមព័ទ្ធវាំងរបស់ ព្រះចៅជ័យចេស្តានៅក្រុងឧត្តុង្គដើម្បីដណ្តើមយករាជ្យសម្បត្តិ ក្រុងកម្ពុជាឱ្យបានដាច់ខាត !

ឧកញ៉ាពិភា ៖ ករុណាថ្លៃវិសេស ! ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ បើតាមសេចក្តីរាយការណ៍របស់មេកងសោមថា តេជោមាស និងយ៉តបានលើកទ័ពមកវាយបន្ទាយយើងហើយក្រាបទូល !

ស្តេចសម្រែ ៖ អឺ ! ទ័ពវាមានច្រើន រឺ តិច ?

ឧកញ៉ាពិភា ៖ ឃើញមានប្រហែលជា ២០០ នាក់ប៉ុណ្ណោះ ក្រាបទូល !

ស្តេចសម្រែ ៖ តែប៉ុណ្ណេះ តេជោមាសវាធ្លាក់ក្នុងអន្ទាក់យើងហើយ ។ ហ៊ឹះ ! ពីថ្ងៃមុនវាចាត់ភ្នាក់ងារសំងាត់ឱ្យនាំសំបុត្រទៅប្រាប់ចៅម៉ឿងគោកសេះ និងចៅម៉ឿងកំពង់ហៅ ។ ប៉ុន្តែត្រូវទ័ពយើងចាប់បាននាំមកឱ្យយើង យើងសំលាប់បាត់ទៅហើយ ។ តេជោមាស និងយ៉តវាមិនដឹងថា ផែនការរបស់វានេះ ត្រូវយើងបំផ្លាញទេ ទើបវាហ៊ាននាំទ័ពតែ ២០០ នាក់ មករកស្លាប់អត់មានគិតមុខក្រោយយ៉ាងនេះ ។ ហាំ ! ហាំ ! បើសម្លាប់តេជោមាសបាន ព្រះចៅចេស្តាដូចជាបាក់ដៃមួយចំហៀងអញ្ចឹង ។ ឥឡូវនេះអស់លោកប្រុងប្រៀបទទួលសង្គ្រាមជាមួយពួកវាទៅ !

ភាគទី ៣

យ៉ត : យី ! លោកគ្រូ ! ហេតុអ្វីបានជាមិនឃើញទ័ពចៅមឿង ទាំងពីរអញ្ចឹង ?

តេជោមាស : មែនហើយ ! យ៉ត ! វីរផែនការរបស់យើងប្រហែលរលាយខូចអស់ហើយទេដឹងមើលទៅ ! យ៉ត ! (និយាយមិនទាន់ផុតកន្ទុយពាក្យផងស្ដេចសម្រែក៏ចូលមកដល់)

ស្ដេចសម្រែ : អូ ! តេជោមាសឯងមកដល់ហើយរឺ ?

តេជោមាស : ហ៊ឺ ! ស្ដេចសម្រែស្គាល់យើងច្បាស់ណាស់ហ្ន៎ !

ស្ដេចសម្រែ : យើងដឹងថា តេជោមាស និងសិស្សជំនិតឈ្មោះយ៉តនោះ មានថ្វីដៃខ្លាំងពូកែណាស់ រហូតវាយឈ្នះទ័ពព្រះចៅថៃណាក្រុងទេពបុរីស្រីព្ធយុធ្យាផង !

តេជោមាស : នែ ! ស្ដេចសម្រែបើអ្នកដឹងខ្លួនដូចនេះ ចូរឯងចូលខ្លួនអោយយើងនាំចូលទៅក្រុងឧត្ដុង្គតាមសម្រួលភ្លាមទៅ !

ស្ដេចសម្រែ : តែផ្ដាស ! (ពោលទាំងគំហក) ថ្ងៃនេះយើងនឹងឱ្យគ្រូសិស្សរបស់ឯងស្គាល់ស្នាដៃស្ដេចសម្រែយើងម្ដងហើយ !

(ច្រៀង) នែ៎ តេជោមាស ពាសពាលល្ងង់ខ្លៅ នឹងចូលរណ្ដៅ ៗ ក្នុងថ្ងៃហ្នឹងហើយ (២ដង) កុំបាច់អួតអាង១ យើងមិនខ្លាចឡើយ ឯងចូលបង្អើយ១ មករកមរណា ......

តេជោមាស (ច្រៀងបន្ត) នែ៎ ! ស្តេចសម្រែ ឯងពូកែពិតតែ ចិត្តគំនិតលោភលន់ផ្តាច់ការ (២ដង) ធ្វើបាបឱ្យរាស្ត្រ រងទុក្ខខ្លោចផ្សា យើងស្តាប់អាជ្ញា ចូលមកចាប់ខ្លួន......។

ស្តេចសម្រែ : ហ៊ឺ ! កុំដេកយល់សប្តិអោយសោះ បើឯងអាច ចាប់ព្រះអាទិត្យបានទើបឯងអាចចាប់ព្រះសម្រែរាជាធិរាជយើងនេះបាន

យ៉ត : ស្តេចសម្រែអ្នកឯងស្មានថាមេឃប៉ុនគ្របឆ្នាំងដូចកង្កែប ក្នុងបាតអណ្តូងហើយ ។ ភ្នំមួយខ្ពស់នៅមានភ្នំមួយខ្ពស់ជាងទៀតណា !

ស្តេចសម្រែ : យ៉ាងម៉េចយ៉ត ! ឯងស្គាល់ប្រវត្តិដើមយើងទេ មុនពេល ដែលយើងប្រកាសតាំងខ្លួនជាស្តេចនេះ !

យ៉ត : យើងស្គាល់ច្បាស់ណាស់ ដើមឡើយឯងជារាស្ត្រម្នាក់ ឈ្មោះ សំ នៅក្រាំងសម្រែខេត្តបរិបូណ៌នេះ

ស្តេចសម្រែ : ចាំល្អណាស់

យ៉ត : ហើយបានទៅសិក្សាគុណវិជ្ជានៅ ភ្នំទូកមាស ខេត្តកំពង់ស្វាយ លុះដល់ចេះវិជ្ជាខ្លាំងពូកែហើយ អ្នកឯងមិនយកសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ទៅបំរើប្រទេសជាតិបែរជាបង្កចលាចលបំបះបំបោរបង្កើតទ័ពទឹង ហើយប្រកាសឈ្មោះខ្លួនឯងថា ព្រះសម្រែរាជាធិរាជ បណ្តាលឱ្យមាន អសន្តិសុខក្នុងនគរ នាំប្រជារាស្ត្រ ឱ្យធ្លាក់ទៅក្នុងគ្រោះមហន្តរាយ

ស្តេចសម្រែ : ហើយវាយ៉ាងម៉េច !

យ៉ត : វាបណ្តាលមកពីសង្គ្រាមលោភលន់របស់ឯង !

ស្តេចសម្រែ : យ៉ត ! យ៉ត ! ស្គាល់ប្រវត្តិយើងច្បាស់ណាស់

ដូច្នេះឯង គួរស្គាល់កិរិតថ្វីដៃរបស់យើងដែរ ។ នែ៎ ! បើចង់សុខខ្លួន តោងចុះចូលធ្វើការបំរើសម្រែយើងនេះមក ។

តេជោមាស : ហ៊ឺះ!អាមនុស្សថោកទាប ការស្រមើស្រមៃដ៏ស្អុយគគ្រុករបស់ឯងនេះ ! វានឹងនាំឱ្យខ្លួនឯងវិនាសអន្តរាយជាមិនខានទេ !

ស្តេចសម្រែ : ល្អ ! គ្រូ និងសិស្សឯងទាំងពីរនាក់ ត្រូវចោលឆ្អឹងនៅមាត់ទ្វារបន្ទាយនគរក្នុងថ្ងៃនេះហើយ (រួចស្រែកបញ្ជា) កងទ័ពទាំងអស់គ្នាចូលសំលាប់ពួកវាកុំឱ្យរត់រួចម្នាក់អោយសោះ ! (កងទ័ពទាំងសងខាងកាប់ចាក់គ្នាយ៉ាងសាហាវ ។ ទីបំផុតទ័ពស្តេចសម្រែបានទទួលជោគជ័យ)

យ៉ត : លោកគ្រូ !

តេជោមាស : យ៉ាងម៉េចយ៉ត !

យ៉ត : ទ័ពយើងស្លាប់ របួស និងរត់ខ្ចាត់ខ្ចាយអស់ទៅហើយ ដូច្នេះយើងត្រូវដកថយទើបបានព្រោះទ័ពយើងៗ ស្លាប់ច្រើនណាស់ !

តេជោមាស : មែនហើយយ៉តត្រូវហើយ យើងគេចដោះខ្លួនទៅខាងណោះវិញ... តោះយើងទៅភ្លាម (អ្នកទាំងពីររត់គេចរហូតដល់ច្រកភ្នំ)

យ៉ត : ហ៊ឺ ! រត់មកដល់ច្រកភ្នំនេះ បែកគ្នាអស់ទៅហើយលោកគ្រូនៅសល់តែយើងពីរនាក់ទេ !

តេជោមាស : ហ៊ឺ ! គ្រូឈឺចិត្តណាស់យ៉ត មិនគួរចាញ់ដៃអា-

មនុស្សក្បត់ជាតិហ្នឹងសោះ ! (ច្រៀង) ច្រកអើយច្រកភ្នំ ក្តៅងំក្នុងចិត្ត អើ.....ចាញ់ជនឧក្រិដ្ឋត្បិតខូចផែនការ ធ្លាប់មានថ្វីដៃ នឹងស្តេច ថៃណា ការពាររដ្ឋាយកជ័យគ្រប់ទិស.....។

យ៉ត : លោកគ្រូ យើងបរាជ័យ ព្រោះយើងមានទ័ពតិចជាងសត្រូវទេ ខ្ញុំឆ្ងល់ណាស់ ហេតុអ្វីចៅម៉ឿងគោកសេះ និងចៅម៉ឿងកំពង់ហៅ មិនលើកទ័ពមកតាមបញ្ជាលោកគ្រូសោះ ឬមួយសំបុត្រសម្ងាត់នោះ មិនបានទៅដល់ដៃពួកគាត់ទេ ?

តេជោមាស : យ៉ត ! ប្រហែលជាអញ្ចឹងហើយមើលទៅបានជាបាត់ ឈឹងអញ្ចឹង ! (គ្រានោះស្តេចសម្រែក៏មកដល់)

ស្តេចសម្រែ : ហាំ ! ហាំ ! តេជោមាស ឯងរត់ដល់ក្រហែងមេឃណា ក៏នៅយើងតាមទាន់ដែរ !

យ៉ត : យី ! ស្តេចសម្រែ ! លើកគ្នាមកច្រើនណាស់ (យ៉ត ពោលដោយតក់ស្លុត)

តេជោមាស : ឯងប្រយ័ត្នខ្លួនបន្តិចណាំ

ស្តេចសម្រែ : តេជោមាស ! ឯងធ្លាប់មានឈ្មោះល្បីពូកែធ្វើសឹកសង្គ្រាមណាស់ចុះហេតុអីក៏រត់យកព្រះអាយុអញ្ចឹង ?

តេជោមាស : ហ៊ឺស ! មនុស្សក្បត់ជាតិ ឯងមិនបាច់មកប្រើពាក្យចាក់ចុចទៀតទេ ពេលនេះយើងប្តូរជីវិតជាមួយឯងហើយអាសម្រែ !

ស្តេចសម្រែ : ហាក ! ចូលមកសាកស្នៀតដាវរបស់យើងមើល ! (គូបដិបក្ខប្រកាប់ប្រចាក់គ្នាយ៉ាងសាហាវ ហើយស្តេចសម្រែលើកដាវបំរុងចាក់សម្លាប់តេជោមាស តែយ៉តលោតទៅកាប់រង...)

យ៉ត : នែ៎ ! ឯងសាកក្បាច់គុនផ្តាក់របស់យើងសិនទាល់តែកន្លងខ្មោចយើងរួចទើបឯងអាចសម្លាប់គ្រូយើងបាន ។

ស្តេចសម្រែ : យី ! អាចង្រៃនេះវាសំបើមណាស់តើ វាកាប់បាក់ថែងដាវរបស់ឯងរំដោះតេជោមាសទៅបាត់ ។ ពួកយើងដេញតាមភ្លាម ។

....

យ៉ត : លោកគ្រូ វាដាល់ត្រូវមួយដៃអំបាញ់មិញ យ៉ាងម៉េចទៅហើយលោកគ្រូ ?

តេជោមាស : មិនអីទេ ! កុំគិត ស្រួតទៅទៀតចុះ ក្រែងវាដេញទាន់ណា !

យ៉ត : យី ! ទ័ពសេះពួកណាគគ្រឹកគគ្រេងពីមុខនោះ ។ អ៊ូ ! លោកគ្រូ អ្នកជិះសេះសខាងមុខ គឺមឿងកំពង់ហៅទេ !

តេជោមាស : អូ ! ច្បាស់ហើយយ៉ត ប្រសើរណាស់ៗ ម្នាក់ស្គាយធ្ងូ ក្បែរនោះមិនគឺមឿនគោកសេះទេឬ? តោះទៅស្កាត់មុខភ្លាមទៅណា !

ភាគទី៤

ជំទាវស្រែន្យ : បង ! ហេតុអីតាំងពីមកពីធ្វើសឹកជាមួយស្ដេចសម្រែវិញ បងចេះតែអង្គុយសញ្ចប់សញ្ជឹងមិននិយាយស្ដីដូចនេះ បងកើតទុក្ខកង្វល់អីហ្នឹង

តេជោមាស : ស្រែន្យ ! អូន

ជំទាវស្រែន្យ : ចាស !

តេជោមាស : វាជាកិច្ចការប្រទេសជាតិ អូនកុំចង់ដឹងធ្វើអីនាំតែអំពល់ក្នុងចិត្តទេណាអូន !

ជំទាវស្រែន្យ : យី ! ប្ដីសម្លាញ់អើយ ហេតុអីបងពោលដូច្នេះ គូស្វាមីភរិយា តែងចេះដឹងទុក្ខធុរៈគ្នាទៅវិញទៅមក ។ លើសពីនេះទៀត ស្ត្រីក៏អាចបំរើប្រទេសជាតិបានដែរណា ! ហេតុអ្វីបានជាមិនចង់ឱ្យអូនដឹងអញ្ចឹង ? (ច្រៀង) ឱស ! ឱស្វាមីសម្លាញ់ចិត្តអូន ហេតុអ្វីស្រពោនមិនស្ដីចរចា បងមានកង្វល់អំពល់ម្ដេចម្ដា ក៏ម្ចាស់ចិន្ដាថ្លែងប្រាប់ភរិយា ....។

តេជោមាស : (ច្រៀងបន្ត) បងសែនអាណិត ស្និទ្ធស្នេហ៍ពេកក្រៃ មិនចង់ឱ្យថ្លៃ កើតទុក្ខគ្រាំគ្រា បងធ្វើចុតហ្មាយ ថ្វាយព្រះរាជាពួកជនក្បត់ជាតិ ខ្លាំងពូកែណាស់....។

ជំទាវស្រែន្យ : អុំ ! បងពិបាកចិត្តពីរឿងស្ដេចសម្រែនោះឬ ?

មូលនិធិខ្មែរសម្រាប់ការសិក្សា   ករុណាខ្មែរ

កញ្ញា ជាង សុភ័ត្រា